

maae kunne lade deres Forpligtelser opfylde ved Andre eller lade deres Rettigheder udøve ved Andre. Det er ligeledes aldeles vist, at alle Fæstebreve ere affattede paa denne Maade; naar det saaledes i Fæstebrevene gjøres Fæsteren til Pligt, at holde Gaardens Bygninger vedlige, at forbedre Gaardens Jorder eller andet Saadant, saa menes der jo aldrig dermed, at det alene skal udføres ved Fæsterens Person, men der menes altid, at han kan lade det gjøre ved Andre, og det Samme maa ogsaa gjælde her. Man kunde nævne adskillige Love, jeg troer, en heel Række, hvori man har brugt Ordene saaledes, som Anordningen af 25de Marts f. A. bruger dem, i den Forstand, som jeg nys nævuede. Der er saaledes i den ældre Landbofogtning, som jeg ganske løseligt har staaet nogle Steder op i, anført, at enhver Jorddrot skal være pligtig til at overlære Fæsterne deres Gaarde ved Syn; der menes jo ikke, at han selv personligt skal indfinde sig, for at overlære Fæsterne Gaardene; der er ligeledes i Tiendeanordningen af 1810 sagt, at Tiendeyderne ere pligtige til at bringe Tienden; det er aldrig forstaaet anderledes, end at Tiendeyderen kunde lade dette gjøre ved sine Folk, naar han ikke selv vilde gjøre det. Disse Exempler skal jeg ikke forsøge, men jeg skal med Hensyn til det paagjældende Spørgsmaal specielt tillade mig at anføre saadanne Beviser for, at min Mening er den, som Lovgivningen har villet lægge i Anordningen, at man ikke, troer jeg, vil kunne anføre Noget derimod. Den ene af de Paragrapher, som mit Lovforslag gaaer ud paa, at gjøre et Tillæg til, eller rettere, give en Fortolkning af, refererer sig til Udtrykkene i Forordningen af 20de Mai 1840, § 12, og anmelder sig ikke som nogen ny Bestemmelse, men som en Udvidelse af § 12 i den nævnte Forordning. Naar man nu vil vide, hvad Lovgiverens Mening, da Loven af 1840 emanerede, har været med Hensyn til det omhandlede Spørgsmaal, og man i den Anledning vil see efter i Motiverne, som bleve forelagte Stænderne, da dette Udcast forelaa, da vil man finde i den jydsk Standertidende for 1838, 1ste Række, Sp. 147, at Commissarius oplyser, at det, foruden den Ret, her var givet

Jordbrugerne, tillige oprindeligt havde været Regjeringens Mening, i samme Paragraph at give Jordbrugerne Ret til at fange og dræbe Røve; men, siger han, Regjeringen lod denne Bestemmelse gaae ud af Paragraphen, fordi, — og saa nævner han flere Grunde, — men en af de Grunde, han anfører, er den: at naar denne Ret gives Jordbrugerne, saa kunde mulligt nogle Lediggængere paa Godset, efter erhvervet Tilladelse fra Jordbrugerne, finde Fornøjelse i at fange og dræbe Omegnens Røve. Commissarius gaaer altsaa ud fra, at dersom den omhandlede Paragraph tillige havde indeholdt en Bestemmelse, som ogsaa gav Jordbrugerne Ret til at fange og dræbe Røve, saa kunde Andre med Tilladelse af Jordbrugerne have udøvet den; dette forekommer mig at være en aldeles utvivlsom Indrømmelse af, at Jordbrugerne ikke ere indskrænkede til selv at benytte den Ret, Loven giver dem, men ogsaa kunne lade den udøve ved Andre. Da Lovudkastet kom for Stænderne i Roeskilde, foreslog denne Stænderforsamling, at i den Ret, som ogsaa i denne Lov er givet Jordbrugerne til at fange Kramsfugle og Sangfugle, skulde der tilføies en Indskrænkning, som lod saaledes: dog at denne Ret ikke maa udøves af Andre, end deres Familie og deres Tjenestefolk; altsaa gif Stænderforsamlingen aabenbart ud fra, at naar en saadan Tilføining ikke skete, saa maatte Paragraphen forstaaes, som om den gav Brugerne Ret til at lade Rettigheden til at fange Kramsfugle og Sangfugle udøve ogsaa ved Andre. Da Loven udkom, havde Regjeringen ikke optaget dette Forslag fra Roeskilde Stænder om at indskrænke Jordbrugernes Ret, og som Grund for, at Regjeringen ikke var gaaet ind paa dette Forslag til Indskrænkning i Paragraphen, anføres i Collegialtidenden for 1840 Side 761, at denne Indstilling er ikke tagen tilfølg, eftersom den deraf flydende Indskrænkning i selve Rettighedens Udøvelse — altsaa kalder Regjeringen det her en „Indskrænkning i selve Rettighedens Udøvelse“ — udentvivl vilde i alle de Tilfælde, hvor det behøvedes, uden Vanskelighed kunne eluderes, uden at tale om, føies der til, at Jordbrugerne dog havde Ret til, efter Forgødt befindende, at sælge Fuglene ved Andre, efter